Reforma agrară din 1921 în Basarabia pentru uzul elevilor

Iurii SEMENIUC

Valorificarea formativă a istoriei are în vedere fundamentarea autonomiei intelectuale și morale a elevilor, apartenența la respectarea adevărului, la spiritul critic. Manualele școlare prezintă acest subiect în același discurs narativ, cu note esențiale comune: dominant este rolul pozitiv al reformei, problemele fiind practic trecute cu vederea. De regulă, autorii inserează sintetic motivele reformei agrare și legiferarea acesteia, constată caracterul radical și particularitățile actului de împroprietărire în ținut. În concluzie, se menționează rolul important al reformei asupra evoluției societății românești. În realitate, reforma agrară din Basarabia s-a manifestat ca un fenomen mult mai complex și contradictoriu. Iată doar câteva considerații istoriografice relevante în acest sens:

Reforma a avut drept scop consolidarea gospodăriilor țărănești, de rezultatele ei a profitat însă și statul român, care a însușit mari proprietăți de pământ. Suprafața medie a lotului de împroprietărire a fost mai mică decât prevedea legea de reforma agrară, constituind 3,2 ha.

Statul a împroprietărit în anul 1923 categorii privilegiate de cetățeni: funcționari publici, ofițeri, politicieni. Un deceniu mai târziu, au fost înzestrați cu pământ foștii deputați ai Sfatului Țării și directorii din Consiliile Directoriale Generale din 1917-1918.

Efectele pozitive ale reformei au fost umbrite de o serie de probleme cu care se confruntau cetățenii împroprietăriți: onorarea obligației financiare impusă pentru achitarea pământului; accesul limitat la creditele rurale.

Aprecierile date reformei la un deceniu după unire au fost în mare parte critice, subliniindu-se între altele că reforma agrară n-a îmbunătățit condițiile de trai ale țărănimii; din contra în conlucrare cu alți actori, ea a scăzut standardul de viață al maselor.